

REMISSYTTRANDE

2025-06-30

Er referens: Namn

Brås remissyttrande över promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter (U2025/01126)

Brottsförebyggande rådet har fått rubricerade betänkande på remiss och har följande synpunkter.

Förslagen som rör skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Brå har inget att invända mot att fler brott än tidigare ska ingå i det utdrag från kriminalregistret som ska visas upp inför anställning eller annat mottagande i skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet. Vi uppfattar det också som motiverat att kravet på registerutdrag även ska gälla anställning inom Komvux.

Däremot avstyrker Brå förslaget om att kravet på registerutdrag ska utvidgas till att även gälla utdrag från misstankeregistret avseende brott för vilka åtal har väckts. Utdraget skulle alltså avse uppgifter om brott som en person åtalats för, men där åtalet lagts ner eller personen friats i domstol. Att kräva att en person som vill arbeta inom skolväsendet måste redovisa sådana uppgifter för en eventuell arbetsgivare, signalerar att en person kan vara skyldig till brottet även om han eller hon friats i domstol. Ett sådant synsätt strider mot oskuldspresumtionen, som är en grundläggande rättsprincip i det svenska samhället, och den kan enligt Brås mening inte enkelt avfärdas med hänvisning till barn och ungas skyddsvärde.

Brå delar också utredningens bedömning att man inte bör ta bort undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag vid förnyad anställning inom ett år hos samma arbetsgivare. Förslaget kommer att medföra en kraftigt ökad administration för huvudmännen som enligt Brås mening inte torde stå i proportion till värdet av förändringen.

Förslagen som rör belastningskontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Detta förslag bygger på ett förslag som lämnades i betänkandet SOU 2021:83, som ännu inte lett till någon proposition. Då föreslogs att de som vill utbilda sig till ett yrke där de senare kommer att behöva redovisa ett utdrag från kriminalregistret för att få en anställning inom yrket, ska vara skyldiga att redovisa ett sådant utdrag även när de ansöker till utbildningen. I promemorian föreslås att de brott som ska ingå i registerutdraget ska utvidgas på samma sätt som föreslås när det gäller en anställning.

Brå var i sitt remissvar kritisk till förslaget och ifrågasatte om behovet av ett nytt omfattande kontrollsystem var tillräckligt stort i förhållande till problemets storlek, om det

går att förena kravet på att systemet ska vara enkelt med kraven på rättssäkerhet och möjligheten till individuella hänsynstaganden samt om inte urvalet av brott var alltför vittomfattande, till exempel om sexuellt ofredande borde ingå (se remissvar Brå Dnr 0424/21).

Den bedömning som myndigheten gjorde då kvarstår.

Förslag som rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande i högskolan och yrkeshögskolan.

I den tidigare utredningen (SOU 2021:83) presenterades ett förslag om en ny grund för avskiljande i högskolan och yrkeshögskolan. Enligt det förslaget skulle det vara möjligt att avskilja en student eller en studerande i fall då denne genom särskilt klandervärt uppträdande, under eller i anslutning till utbildningen, visat sig uppenbart olämplig att fortsätta sina studier. Det nya förslaget innebär en viss avgränsning i förhållande till det tidigare förslaget. Det som nu föreslås är att det ska vara möjligt att avskilja studenter och studerande *som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder på grund av ordningsstörande beteenden*. För att ett avskiljande ska kunna ske krävs även att studenten eller den studerande fortsatt med det beteende som föranlett åtgärderna och därigenom visat sig uppenbart olämplig att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier.

Brå har inget att invända mot förslaget.

Detta yttrande avges av generaldirektör Jonas Trolle efter föredragning av FoU-rådet Stina Holmberg.